

MAGISTRÁT HLAVNÉHO MESTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVY

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa 27.6.2019 a 28.6.2019

Zóny bez pesticídov.

Predkladateľ:

Ing. arch. Matúš Vallo, v. r.
primátor

Zodpovedný:

Mgr. Ctibor Košťál, v. r.
riaditeľ magistrátu

Spracovateľ:

Mgr. Andrej Kovarik, v. r.
poverený riadením Sekcie životného prostredia

Dipl. Ing. Ivan Petro, v. r.
vedúci oddelenia tvorby mestskej zelene

Bc. Katarína Nováková, v. r.
Samostatný odborný referent

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Zóny bez pesticídov – materiál
4. Uznesenie MsR č. 49/2019 zo dňa 13.6.2019
5. Výpis z komisie

Kód uzn.: 1.9.8

9.2.1

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy po prerokovaní materiálu

schvaľuje

materiál - Zóny bez pesticídov.

Dôvodová správa

Mestské zastupiteľstvo dňa 7.3.2019 akceptovalo požiadavku primátora hl. mesta SR Bratislavy, na zabezpečenie a spracovanie materiálu Zóny bez pesticídov na prerokovanie v príslušnej komisii Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy a následne na prerokovanie v Mestskom zastupiteľstve hlavného mesta SR Bratislavy.

Materiál by mal obsahovať vytypované zóny hlavného mesta SR Bratislavy, kde sa natrvalo upustí od používania chemických postrekov (pesticídov) a umelých hnojív s výnimkou používania prostriedkov na hubenie škodlivých hlodavcov (rodenticídov), návrh značenia týchto zón a variantné riešenie alternatívnej údržby Zóny bez pesticídov.

Zóny bez pesticídov

Analýza využívania chemických postrekov na odstraňovanie buriny na pozemkoch vo vlastníctve a správe hl. mesta SR Bratislavy.

Sekcia životného prostredia, Oddelenie tvorby mestskej zelene (OTMZ) **nepoužíva** chemické postrekky proti burine.

Oddelenie správy pozemných komunikácií (**OSK**) **používa** chemické postrekky na odstraňovanie buriny na styčných plochách chodník-obrubník-vozovka a na spevnených plochách. (námestia)

Na postrek sa používa postrekový prípravok Glyfogan 480SL, a to štandardnými postrekovacími zariadeniami s umiestnením na chrbát pracovníka alebo postrekovač z vozidla. Vykonanie chemického postreku buriny prebieha v zábere šírky min 0,5 m².

Postrekový prípravok Glyfogan 480SL - je neselektívny listový herbicíd so systémovým účinkom vo forme koncentrátu na riedenie vodou určený na ničenie jednoročných a trvácich burín v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a na nepoľnohospodárskej pôde. Rastliny ho prijímajú výhradne len zelenými časťami a asimilačným prúdením je rozvádzaný do celej rastliny. Touto translokáciou sa docieľi zničenie trvácich podzemných častí viacročných burín. Súčasne sa zničia všetky vzídené semenné buriny. Nie je prijímaný koreňmi a nepôsobí na semená. Predpokladom úspešného zničenia trvácich burín je vytvorenie dostatočnej listovej plochy v období postreku, aby sa zabezpečil čo najväčší príjem účinnej látky do rastlín. Najúčinnnejšie sú ošetrenia v období nasadzovania kvetných pupeňov, alebo po odkvitnutí keď sú rastliny v plnom raste. Príznakmi účinku je postupné vädnutie, žltnutie, zasychanie, zhnednutie zasiahnutých rastlín počas 10-14 dní.

Látky nebezpečné pre zdravie: glyfosát CAS No.: 38641-94-0,ethoxyfated tallowamine CAS No.: 61791-26-2

Nebezpečenstvo – spôsobuje vážne poškodenie očí, veľmi toxický pre vodné organizmy s dlhodobými účinkami, zákaz používania prípravku v 1. ochrannom pásme zdrojov pitných vôd.

Tabuľka: Rozsah použitia chemických postrekov na pozemkoch vo vlastníctve Hl. mesta SR Bratislavy:

p.č.	Mestská časť BA	Výmera postrekovaných plôch (m ²)
1.	Staré Mesto	62 623
2.	Karlova Ves, Dúbravka, Lamač	74 062
3.	Devín, Devínska Nová Ves, Záhorská Bystrica	21 699
4.	Ružinov	125 717
5.	Vrakuňa, Podunajské Biskupice	32 899
6.	Nové Mesto	83 500
7.	Rača, Vajnory	52 380
8.	Petržalka	107 749
9.	Rusovce, Jarovce, Čunovo	10 556
	SPOLU	571 185m²

Záver:

Odstraňovanie buriny a predchádzaniu jej rastu navrhujeme riešiť systémovo, a to intenzívnou pravidelnou údržbou a čistením spevnených plôch tak, aby sa zamedzilo nánosom prachu a zeminy, ktoré slúžia na jej rast, nakoľko boli tieto práce v minulosti zanedbávané.

Hlavná zložka používaného postrekového prípravku Glyphogan 480SL, obsahuje nebezpečnú látku glyfosát.

Glyfosát bol Svetovou zdravotníckou organizáciou WHO, jej inštitútom pre výskum rakoviny (IARC) na základe záverov komisie 17 nezávislých expertov a verejne dostupných štúdií toxicity označený za potenciálny karcinogén, skupiny 2.A.

Členské krajiny Európskej Únie v novembri roku 2017 odsúhlasili **úplný zákaz používania tohto herbicídu od roku 2022.**

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja 16.11.2018 schválilo uznesením 87/2018 zámer nepoužívať na ničenie burín a ruderálnych rastlín herbicídy na báze glyfosátov na verejných priestranstvách vo vlastníctve Bratislavského samosprávneho kraja a snažiť sa používať prípravky na ekologickom princípe.

Vzhľadom na vyššie uvedené a na nepriaznivé vplyvy chemických postrekov na životné prostredie, život obyvateľov, fauny a flóry a zároveň dostupné, inovatívne, prírode blízke možnosti odstraňovania burín, navrhujeme úplne upustiť od používania chemických postrekov na báze glyfosátu, s výnimkou používania prostriedkov na odstraňovanie invázných rastlín na všetkých pozemkoch vo vlastníctve a správe Hlavného mesta SR Bratislavy. Nadobudnutie právoplatnosti uznesenia navrhujeme dátumom schválenia Mestským zastupiteľstvom.

Zároveň týmto dokumentom informujeme o začatí komplexného riešenia otázky používania pesticídov na území Hlavného mesta SR Bratislavy.

Tabuľka: Prehľadová tabuľka krajín Európy, ktoré zamedzili používanie glyfosátu

Krajina	Pôsobnosť	V účinnosti od r.	Zákaz použitia v poľnohospodárstve (ZP)/ Zákaz použitia v meste (ZM)	Zákaz okrem
Česká republika	V mestách Brno, Melník, Louny	1.1.2019	ZP celá krajina /ZM v niektorých mestách	
Taliansko	Verejné priestranstvá, mestá podľa dekrétu z r.2014, aktuálne 33 miest	2016	ZM	
Belgicko	Podľa regionu v krajine - Brusel od 1.1.2019 Flanders 1.1.2015	2015	ZP/ZM	
Nemecko		NA SCHVÁLENÍ	ZM	Železničné trate
Dánsko		od r. 2010 schvaľovanie každé 3. roky	ZP/ZM	cintoríny
Francúzsko	Celá krajina	1.1.2017	ZP/ZM	Železničné trate, letiská a komunikácie
Holandsko	Celá krajina	1.3.2016	ZM/ZP	Certifikovaných užívateľov – športové ihriská, okrasné záhrady
Luxembursko	Celá krajina	1.1.2016	ZM	
Chorvátsko	Zahreb, Ozalj	NA SCHVALENÍ	ZM	
Estónsko	Tallin	NA SCHVÁLENÍ	ZM	
Švajčiarsko	61 miest	2015	ZM	
Španielsko	180 miest a obcí	2017	ZM	
Portugalsko		2016	ZM	
Veľká Británia	11 miest	2018	ZP/ZM	
Rakúsko	Tyrol, Carinthia	2017	ZP	
Švédsko	Celá krajina	2017	ZP/ZM	
Škótsko	Edinburg	2017	ZM	

Zdroj: www.pesticide-free-towns.info, Pesticide action network Europe – Brussel, www.pan-europe.info

Zóny bez pesticídov

Kód uzn.: 1.9.8.
9.2.1.

Uznesenie 49/2019
zo dňa 13.06.2019

Mestská rada po prerokovaní materiálu

odporúča

Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy schváliť materiál - Zóny

bez pesticídov.

Výpis

Zo zasadnutia Komisie územného, strategického plánovania, životného prostredia a výstavby Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zo dňa 06.6.2019.

Stanovisko k bodu č. 1 „Zóny bez pesticídov“

Komisia územného a strategického plánovania, životného prostredia a výstavby Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy po prerokovaní materiálu **odporúča MsZ**

- a) **schváliť** materiál s úpravou textu v Dôvodovej správe v nasledovnom znení:
„Mestské zastupiteľstvo dňa 7. 3. 2019 prijalo na základe návrhu pána poslanca Jenčíka Uznesenie č. 108/2019 s požiadavkou na zabezpečenie a spracovanie materiálu Zóny bez pesticídov na prerokovanie v príslušnej komisii Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy.“
- b) **žiada** Sekciu právnych činností magistrátu Hlavného mesta SR Bratislavy preveriť možnosti zákazu používania pesticídov v celom území Hlavného mesta SR Bratislavy

Hlasovanie: prítomní 8, za: 8, proti: 0, zdržal sa: 0
Komisia bola uznášaniaschopná.

Za správnosť opisu: Adriána Zemenčíková
V Bratislave, 06.6.2019